

Leef in liefde, zoals..

Zondag 8 augustus 2021
Zondagsdienst Verpleeghuis Waerthove Sliedrecht
Schriftlezing: Efeziërs 4:25-5:2

Geliefde gemeente,

Vandaag staan we stil bij de manier waarop je als mens omgaat met anderen. Als je dat in een kerkelijke setting doet en dat is de zondagsdienst hier in Waerthove toch, dan kan het niet anders of het gaat dan ook over christen-zijn en over God.

We hebben een stukje gehoord van Paulus' brief aan de vroege christenen in de toenmalig Griekstalige stad Efeze. Hij roept de gelovigen daarin op om goed met je naaste om te gaan. En hij beëindigt dat stukje door te wijzen op God en op de Heer Jezus Christus. Wees navolgers van God. Wees vriendelijk, barmhartig en vergevend, zoals God in Christus u vergevingsgezind is. Leef in liefde, zoals ook Christus u heeft liefgehad en Zich voor ons heeft overgegeven als offergave en slachtoffer, God tot een welriekende reuk.

Twee keer het woordje 'zoals'. Dat lijkt er vooral op dat we Jezus na moeten doen. Zeker. Maar in de Griekse tekst van deze brief staat een voegwoord, dat je niet alleen kunt vertalen met 'zoals', maar ook met 'omdat'. Doe dat omdat Jezus dat deed, niet alleen zoals, maar ook omdat. God heeft iets gedaan, Jezus heeft iets gedaan, dat voor jou, voor u ook een reden zou moeten zijn om goed met je omgeving om te gaan.

Hij ging en gaat namelijk ook goed met jou, met u om.

De liefde van Christus komt uit in het offer van zijn leven, dat Hij gaf. Dat vertelt de Bijbel in allerlei kleuren en geuren: hoe Jezus zelfovergave aan het kruis te zien is als een ouderwets offer uit de tempel. Wij kennen dat niet meer. En ik denk dat er vandaag ook veel bezwaren tegen zouden zijn. Maar het bezit van de mensen toen werd nu eenmaal voor een groot gedeelte uitgemaakt door hun vee, door hun dieren. Dus als je iets waardevols te geven had, dan was het al gauw één van je dieren. Als geschenk, als offer.

Maar een tempel waar een ononderbroken stroom van dieren zou worden geofferd, dat zou op bezwaren van dierenwelzijn en van milieu stuiten, vandaag de dag. Ondertussen kun je je voorstellen dat er juist in die concrete vormen van eredienst zintuigelijk veel te beleven was, zien, ruiken. Iets ervan vind je nog wel in een oosters orthodoxe of rooms-katholieke eredienst, bijvoorbeeld als daar wierook of kaarsen worden gebrand. In zo'n kerk hangt een speciale geur, anders dan in een hervormde of een gereformeerde kerk. Je kunt het lekker vinden of juist niet, maar juist geuren worden heel sterk in ons geheugen gegrift met de aangename of juist afschuwelijke sensaties die we daarbij hebben.

Ik was na veertig weer terug in de universiteitstoren in Utrecht waar ik begon als theologiestudent. Het was er totaal veranderd. Die toren was wel inmiddels vernoemd naar de beroemde professor Nieuwe Testament Van Unnik, van wie ik nog net college heb gehad, maar ik herkende niks. Tot ik bij het liftenblok kwam en in de lift naar boven ging, mijn ogen dicht deed. Het rook er nog precies eender als veertig jaar terug, een mengeling van staal, beton en mensenlijven. Ik was meteen weer terug in de tijd dat ik 20 was.

Dus ja, Jezus zelfovergave, het kruis, de geseling, bloed, zweet en tranen, reken maar dat het rond Golgota net als bij die dierenoffers in de tempel, ronduit gestonken heeft, en toch voor God was het als een aangename geur, die Hem meteen deed denken aan verzoening, aan vredemaken. Het is een citaat uit Exodus 29:18, waar instructie wordt gegeven over de offerdienst. Zie het Lam van God dat de zonde der wereld wegdraagt. Dat is Jezus.

Isaäk vroeg aan zijn vader: papa, we hebben vuur en takken bij ons, maar waar is ons offerdier? Wist hij veel, die arme jongen. Vader Abraham sprak de magische woorden: jongen, de HERE zal er in voorzien.

En zo is het met Jezus: waar is ons offerdier? Wat zouden wij moeten meebrengen om met een offer recht te doen aan God? Dat kan helemaal niet. Maar HIJ heeft er zelf in voorzien.

Door zijn Zoon, die zichzelf gegeven heeft. En Paulus noemt dat liefde. Paulus spreekt over vergeving. God is welwillend en gunnend, verzoenend en barmhartig.

De Griekse en Romeins goden zijn allemaal net uitvergrote mensen: zij zijn wispelturig en ongedurig, houden van stoken en klieren, zijn jaloers en eigengereid, egoïstisch. Het zijn potentatje, naar wiens pijpen er gedanst moet worden, of het zijn koele kikkers die hoog verheven zich nergens wat van aantrekken, maar niet alzo de God van de Bijbel.

Nee? Maar van de God van de Bijbel wordt toch ook gezegd dat hij naijver, en wraak, toorn en vergelding kent. Zeker, maar dan is het wel zaak de Bijbel goed na te spreken. Met name woorden als naijver en wraak hebben bij ons een alleen maar negatieve klank gekregen. Maar ze zeggen in ieder geval dat God niet een koele kikker is die hoog verheven te soeverein is om ergens ook maar om te geven. Integendeel: God kan geraakt worden, door het kwaad dat er is en het kwaad dat gedaan wordt. En dan kent Hij verontwaardiging en zal Hij ook zaken rechtzetten. Niet als de emotionele of onbegrensde uitbarsting van een gekwetst ego, met enorm lange tenen en een kort lontje, maar gebonden aan het recht als een rechtvaardige en wijze rechter.

En daarin is God integer, gericht op heil, vergeving en herstel.

En zo moeten, mogen ook wij zijn. Wees navolgers van God, zegt Paulus. Hij gebruikt een woord voor een soort mimespeler: toneel was in die tijd het vertelde verhaal nabootsen zonder woorden, maar met gebaren. Vroom praten is de kunst niet, vroom, dapper en goed, leven is veel meer de bedoeling.

En luister dan wat Paulus zegt. Hij zegt niet: je mag nooit boos worden of nooit geïrriteerd zijn. Zeker wel. God kan ook boos worden, Jezus was af en toe ook 'verbolgen in de geest'. Maar Paulus zegt: als je boos bent, ken dan een maat, laat het je niet tot zonde brengen, laat het niet uit de hand lopen. Laat de zon er niet over ondergaan, zoek op tijd rust en vrede in je hart, zodat bitterheid geen kans krijgt. Zoek op tijd verzoening met die ander, zodat kwaadaardigheid de pas wordt afgesneden. En luister wat hij zegt: maak de heilige Geest niet

verdrietig door het voorbeeld van Jezus dat hij je steeds voorhoudt in de wind te slaan. Het klinkt allemaal heel moralistisch, maar het is ook heel simpel: doe niet mee aan het negatieve of zwetsende gepraat, maar zorg dat wat je zegt tot opbouw is van elkaar, in de familie, bij je bezoek, in de huiskamer. Steel niet, zegt Paulus, nou ja, die kans heb je niet zoveel meer hier, maar hij bedoelt: wil je alleen maar 'nemen', nemen waar je zogenaamd recht op hebt, of jij behoefte aan hebt, of zelfs ook net nog iets meer dan die ander, of kun je nog 'geven', aan iemand die het ook nodig heeft of nog harder nodig heeft dan jij?

Het lijkt misschien steeds een enorme opgave of een onbereikbaar ideaal: goed omgaan met je omgeving. Maar laat ik het ook eens van een andere kant mogen benaderen: als je blij kunt zijn met wat God en de Heer Jezus voor jou heeft gedaan, ook al kan ons leven op dit moment moeilijk zijn, dan is het ook best mooi om te merken dat al een kleine geste van liefde, of vriendelijkheid of mildheid, of begrip, juist bij iemand die het weer op een andere manier zwaar kan hebben dan wij zelf het misschien hebben, een medebewoner of een medewerker, een vriend of een familielid, dat zo'n geste, hoe klein die ook is, kan troosten, kan bemoedigen en mensen open kan maken en tot dankbaarheid kan stemmen.

De HERE zegene u en geve u kracht en vreugde in de omgang met elkaar. Ondanks alles.

Amen

Zingen: Joh de Heer 330: 1,3,4 ('Leer mij uw weg')